

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. III. De Fuga, seu longa absentia Sponsorum, ac de Tempore
Matrimonii elapso.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

tractum sponsalium: Ad eum modum, quo fictè promittens alicui matrimonium, si ab ea copulam obtineat, obligatur eam ducere, ac si serio id promississet: Et eodem pacto maritus conscius adulterii conjugis, si ad illam accedat, censetur renunciare juri suo; unde non potest amplius petere divortium.

ARTICULUS III.

De Fuga, seu longa absentia Sponsorum, ac de Tempore Matrimonii elapso.

- I. *Potest Sponsa resilire a Sponsalibus, si Sponsus discesserit, nec sit spes, quod brevi sit reditus.*
- II. *Jus civile obligans Sponsam ad expectandum per biennium, si Sponsus sit intra Provinciam, & per triennium, si sit extra illam, non obligat Christianos. Et quare?*
- III. *Bisariam potest in Sponsalibus praefigi terminus ad matrimonium contrahendum. Si ita praefigatur, ut post elapsam terminum cesset obligatio, eo elapso, poterunt statim Sponsalia dissolvi; secus vero si obligatio non cesset, dummodo mora non sit diuturna.*
- IV. *Ut tamen possint Sponsalia dissolvi ratione mora, debet moneri qui est in tali mora, ut intra praefixum tempus matrimonium contrahat sub interminatione rescindendi Sponsalia.*

I. **Q**Uæritur primo; An, quando Sponsus absque Sponsa consentu discedit in partes remotas animo redeundi, habeat Sponsa jus ad resiliendum a Sponsalibus, si non sit spes celeris reditus?

Respondeo, certum esse, quod, si reditus sponsi sit difficilis, habeat Sponsa jus ad resiliendum a Sponsa-

libus; quia in tali casu & Sponsus censetur suo juri renunciare, & res promissa censetur notabiliter mutata; unde cessat obligatio Sponsalium: Si vero regressus non est difficilis, sed non est spes, quod brevi Sponsus sit rediturus, multi cum Sylvest., Covar., & aliis apud Sanch. disp. 54. docent, teneri Sponsam expectare, non solum si ob causam necessariam Sponsus discesserit, *Ex lege Sape ff. de sponsalibus*; sed etiam si ob causam voluntariam, dummodo justam: Præsertim quia jus civile præscribit, ut sponsus, qui extra Provinciam est, expectetur a Sponsa per tres annos; & si in Provincia sit, expectetur per biennium, *leg. 2. de Repudiis*; hæc autem lex civilis videtur servanda, cum a jure canonico non sit abrogata; Nam in *Cap. Cum de Illis 5. de Sponsal. & Matrimon.* Jus canonicum solum statuit, ut liberum sit Sponsæ a Sponsalibus resilire, quando Sponsus ad partes remotas se transfert, videlicet, ut notat Abbas, mutando domicilium, & animo non redeundi.

Verum Sanch., Hurt., Bonac. quæst. 1. punct. 6., Perez, & alii communiter docent, quod Sponsa possit licite resilire, si non sit spes proximi reditus. Ratio est, quia eo ipso, quod Sponsus voluntarie tam longe recedit, & absque spe celeris reditus, censetur juri suo renunciassè, & notabiliter fregisse fidem: Nec putandum est, Sponsam se obligasse ad tam diuturne expectandum; cum hoc sit illi nimis grave, & onerosum.

II. Addit Hurt., quod dispositio juris civilis expectandi biennium, si Sponsus sit intra Provinciam, & triennium, si sit extra illam, non habeat locum in Sponsalibus baptizatorum, atque adeo eos non obliget. Ratio est, quia contractus Sponsalium inter baptizatos habet pro objecto, & materia

ria contractum matrimonii elevatum a Christo Domino ad rationem Sacramenti; atque adeo ejus materia est spiritualis, non subdita juri civili; quod tunc solum in his casibus obligat, quando per jus canonicum approbatur, non vero quando non reprobat. Quare cum dispositio juris civilis adducta per jus canonicum non approbetur, poterit Sponsa, non expectato biennio, aut triennio, statim resilire; sive causa discessus fuerit voluntaria, sive etiam necessaria, ut docet Perez sect. 9. contra Bonac., qui putat, legitime impedito tempus non currere, ex lege prima de Annuali Exceptione.

III. Queritur secundo; An liceat statim a Sponsalibus resilire, quando-cumque elapsum est tempus in Sponsalibus præfixum ad contrahendum matrimonium?

Respondeo, dupliciter posse talem terminum præfigi. Primo ita ut ante illum non sit obligatio contrahendi matrimonium, & post illum statim obligatio consurgat; ut si promittatur matrimonium post annum. Secundo, ita ut ante illum sit obligatio contrahendi matrimonium, & post illum obligatio cesset; ut si promittatur matrimonium contrahendum ante finem anni. In secundo casu per lapsum temporis præfixi dissolvuntur sponsalia etiam jurata: In primo vero casu non dissolvuntur; atque adeo tenetur uterque matrimonium contrahere, statim ac commode fieri potest. Si tamen utrius mora tanta est, ut juxta prudentis arbitrium censeatur, vel illum Sponsalibus renunciaste, aut peccasse mortaliter contra fidem datam, vel alterum non se obligasse cum tanta mora, in tali casu qui est innoxius, habet jus ad Sponsalia dissolvenda: Frangenti enim fidem non tenetur fidem servare, ex lege si convenerit 14. ff. pro Socio.

IV. Est autem necesse, ut is, qui in mora fuit, moneatur, idque sub interminatione resiliendi, nisi intra certum tempus stet promissis, quia aliter non satis constat, eum esse in mora culpabiliter; potest enim habere justum impedimentum, aut forte cogitare partem aliam in mora consentire, dum non urget.

Quod si Sponsalia nullo præfixo termino iis adimplendis sint contracta, neuter tenetur statim adimplere, sed solum quando alter requirit, si commode potest: Etenim hoc generale est cuilibet debito, absque diei præfixione, quod debitor solum tenetur solvere, quando est requisitus a Creditore, nisi forte ob verecundiam, vel ob metum, aut impotentiam, vel oblivionem non petat. Et ratio est, quia quando creditor novit debitum, & potest commode illud petere, si non petit, censetur dilationi consentire. Ita Sanch. disp. 25., Perez, Gutier., Bonac. quæst. 5. punct. 6.

ARTICULUS IV.

De Susceptione Ordinis Sacri, ac de Voto Castitatis, aut Religionis.

- I. Sponsalia dissolvuntur per Professionem Religiosam, ac per Vota simplicia in Religione approbata, puta in Societate Jesu.
- II. Inviata parte, possunt Sponsi Religionem ingredi, & quidem etiam post matrimonium ratum; si tamen id fiat bona fide.
- III. Votum etiam castitatis dirimit Sponsalia subsequenter. Et susceptio Ordinis Sacri dirimit etiam Sponsalia præcedentia.
- IV. Probabilius dissolvi possunt Sponsalia, statim ac quis Novitiatum ingreditur.
- V. Qui juramento confirmavit Sponsalia,